

SZÁZ ÉV SPORTHISTÓRIÁJÁBÓL

SUGIN ÖRNAGY BANKETTJE

Buda, Pest és Óbuda száz éve egyesült. Az óriássá nőtt főváros sportéletét sem hagyta közömbösen ez a változás. A centenárium évében erre emlékezünk.

Döntöttek. Az újpésteiek elleni barátságos mérkőzést, ha törrik, ha szakad, mindenképpen lejátszzák. A nagy kérdésre viszont, hogyan jutnak el Csepelről Újpestre, az Attila utcai pályára, válasz helyett csak a fejüket vakargatták. Villamos, autóbusz még sehol, gyalog pedig hosszú a 15 kilométer, egyik-másikuk talán még össze is esne, nemhogy utána mérkőzést játsszon. Már-már meg egyeztek egy fuvarossal. Amikor az meghallotta, milyen messzire kell menni, elállt az alkuól, mondván: lovai sincsenek jobb erőben, mint az emberek.

Ugy tűnt, nem is lesz a dologból semmi, amikor megjelent a mentőangyal. A Vörös Hadsereg tisztí egyenruhájában, a sportszerető Sugin örnagy személyében.

— Ne búslakodjanak, meglesz a mérkőzés. Kapnak egy teherautót, benzint és időben odaérnek — mondta, s mivel az örnagynak az volt a véleménye, a csapat csak akkor csapat, ha szurkolói is vannak, arra a bizonyos autóra még negyven lelkes sportbarátot is felzsúfoltak.

Az ország nyugati felében ekkor még dúlt a harc a szovjet

és a német csapatok között, Budapest népe alig bújott elő a pincéből, az óvóhelyekről, a város romokban hevert. 1945. márciusát írtuk. Az ember természetes ösztöne, az élni akarás azonban a sportban is megnyilatkozott. Így indulhatott útnak a labdarúgókat szállító szovjet teherautó is, amely a krónika szerint a felszabadult Budapest első sporteseményére vitte a csepeli focistákat. Marosvári Béla, a mérkőzés részvevője így emlékezik vissza.

— Rengetegen voltak az Attila utcai pályán, ahol — ha nem tévedek — így álltunk fel: Tihanyi — Rédei, Szabadkai — Gáti, Csurgó, Rákosi — Szentesi, Kaczor, Marosvári, Keszthelyi, Fenyvesi. Az Újpest: Tóth — Balogh II, Tamás — Kirádi, Szűcs, Balogh I — Suhai, Szusza, Várnai, Zsengellér, Sárdi. Négy-kettőre nyertünk, Keszthelyi és én, illetve Szusza és Zsengellér rúgta a gólokat. Nem volt valami nagy játék, de játék volt. Nagyon elfáradtunk. Rádásul hazafelé a Nyugatinál elromlott az autó, s gyalog mentünk Csepelre. Ott azonban fejedelmi bankett

várt minket, Sugin örnagy vendégelt meg bennünket babgulyással, kenyérrel.

Ez a mérkőzés volt az első reménysugár, hiszen nemcsak a főváros, a sport is romokban hevert. Szétbombázott sportpályák, kifosztott szertárak, ablak nélküli tornatermek. A Tőrekvő-pálya leégett, az MTK-sporttelep lelátóit széthordták tüzelőnek, a Megyeri úti pályát árvíz borította, a Millenárison bombatölcsérek ásítottak. Ahogy azonban az első mérkőzés létrejöttében egy tiszt személyében szerepet vállalt a felszabadító Vörös Hadsereg, a sportélet megindításából is kivette a részét. Egy Kocsetov nevű szovjet tiszt jelszava járt akkor szájáról szája: „Kezdjétek el a sportmunkát, hiszen sport nélkül nincs élet...” Az ország újjáépítésével párhuzamosan a sportélet is megindult. Április 27-én megjelent a demokratikus magyar sportlap, a Népsport első száma. A lap részletesen beszámolt az első lépésekről. „Szovjet labdarúgókkal a Latorcza utcában.” „Új Fradi-premier az Üllői úton.” „Moszkvába hívják a magyar vívókat.” „Az Újpest megszöktette játékosait — Hizláló kúra, vagy játékos-rejtés?” „Páratlanul gazdag sportműsor lesz május elsején a Millenárison.”

Az első szabad május 1-ét a sportolók is méltóképpen ünne-

dobtak le utánpótlást, s ezekből az ernyőkből varrták a focistafeleségek az új felszerelést.

Méltó folytatása volt ennek a május 1-i budapesti ünnepség, amelyről a krónikás így emlékezett meg:

„Olyan az egész, mint egy álombeli csoda. Tizenötezer ember a Millenárison, s a legnagyobb rendben. Nincs egyetlen rendőr sem, az emberek maguk tartanak rendet. Remek a műsor, ösztönlik a nép. Kevés a jegyszédő, ezért Frankó Mihály, az NSB elnöke is közéjük áll...”

A munkásegylet, az MTE sportolói napokig kubioltak, hogy a Millenárison elűntessék a háború nyomait. A főpróbára, április 29-re minden elkészült. Előbb kézilabda-mérkőzést játszottak, majd az MTE labdarúgói a Szikra együttesét látták vendégül. Az MTE focistái még saját cipőben, de vadonatúj vörös mezben játszottak. Ugy mondták: „Hitler ajándékában.” A Budapesten körülzárt fasisztáknak vörös selyemből készült ejtőernyőkkel

tunk, mint dr. Kreisz László, Gallowich Tibor, Hegyi Gyula, dr. Abrai Zsigmond, Nádass Ödön.

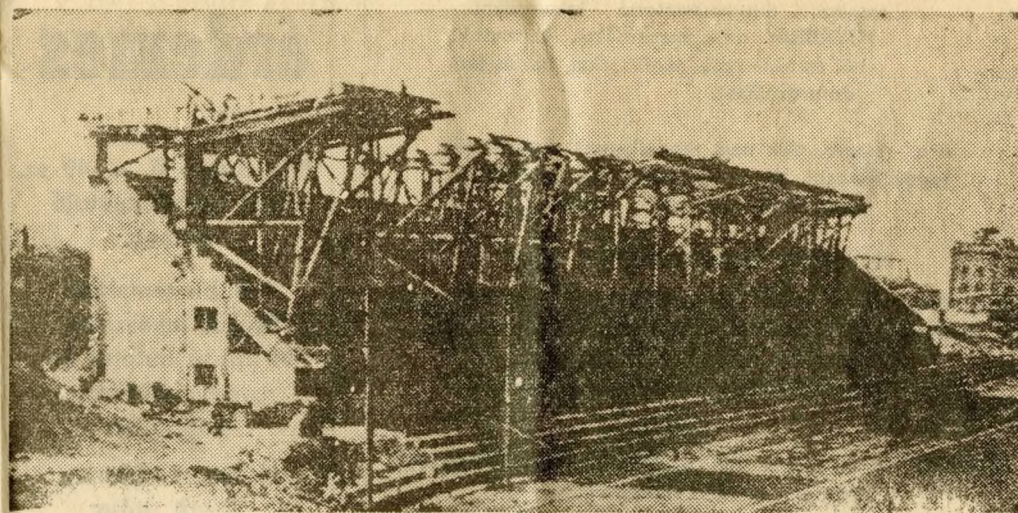
A bizottságnak nem volt könnyű dolga, mert a mindennapi munkán és feladatokon túl a reakció által felállított számos akadályt is le kellett küzdenie. Eredményesen harcoltak például a magyar sport egészét érintő polgármesteri rendelet-tervezet ellen, amely 50 százalékos vigalmi adó követését irányozta elő. „A sport nem üzlet!” — adták ki a jelszót, s elérték a rendelettervezet megváltoztatását.

Igen, az NSB, a Nemzeti Sportbizottság. A magyar sportélet szervezésével, irányításával megbízott 15 tagú testületet még márciusban megalakították, majd helyette áprilisban egy új, 25 tagú bizottság alakult, amelyben a demokratikus Magyarország valamennyi politikai pártja képviseltette magát. Az elnök, Frankó Mihály, az MTE elnöke lett, tagjai között pedig olyanokat találhat-

A magyar sportélet újjászülésének legfőbb támogatója természetesen a Magyar Kommunista Párt volt, amely az 1945 nyarán elhangzott állásfoglalásával, majd az 1947-ben megjelent sportprogramjával meghatározta a magyar sport jövőjét.

A népi demokratikus Magyarország sportolói 1948-ban Londonban a XIV. Nyári Olimpiai Játékokon 10 aranyérmet és 36 helyezést szereztek.

Péter Róbert

A háború öröksége: romokban az MTK-pálya